

360...380 МПа) відповідають режимам зварювання: температура 1423...1473 К, зусилля стискання 5...8 МПа, час ізотермічної витримки 7...9 хвилин. Подальше збільшення товщини перехідного шару практично не підвищує міцність. При цьому є несуттєвим, яким чином досягається оптимальна товщина перехідної зони – підвищенням температури або збільшенням часу зварювання.

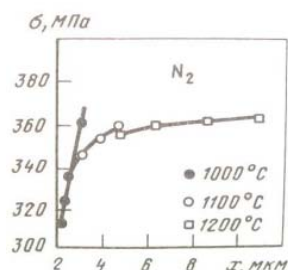

Рис. 3. Залежність міцності зварного з'єднання від товщини перехідного шару при стискаючих зусиллях 10 МПа

Роль вуглецю в процесі утворення дифузійного з'єднання достатньо складна. З одного боку, він відновлює оксиди на кордоні дифузії, а з іншого - наявність сильних карбідоутворювачів, таких як титан і хром, гальмує дифузійний масообмін.

Висновки. У процесі зварювання один і той же проміжний матеріал може виконувати декілька функцій. Проміжні матеріали можуть застосовуватися у вигляді фольги, пасти, порошку або напиленого шару. Широкі дослідження щодо використання проміжних матеріалів при зварюванні твердих сплавів і твердих сплавів зі сталями в тліючому розряді

Список використаних джерел

1. Болотов Г. П. Тлеющий разряд как источник нагрева в процессах сварки и пайки / Г. П. Болотов // Автоматическая сварка. – 2001. – № 8. – С. 41-44.
2. Котельников Д. И. Сварка давлением в тлеющем разряде / Д. И. Котельников. – М.: Металлургия, 1981. – 116 с.
3. Львов Н. С. Автоматика и автоматизация сварочных процессов / Н. С. Львов, Э. А. Гладков. – М.: Машиностроение, 1982. – 302 с.
4. Казаков Н. Ф. Диффузионная сварка материалов / Н. Ф. Казаков. – М.: Машиностроение, 1976. – 311 с.
5. Котельников Д. И. Применение оборудования для сварки и пайки в тлеющем разряде / Д. И. Котельников. – Чернигов: ВСНТО, 1981. – 57 с.
6. Уэймаус Д. Газоразрядные лампы / Д. Уэймаус. – М.: Энергия, 1977. – 382 с.
7. Руденко В. С. Преобразовательная техника / В. С. Руденко, В. И. Сенько, И. М. Чиженко. – К.: Вища школа, 1978. – 424 с.
8. «Вісник» Чернігівського Державного Технологічного Університету, серія «Технічні науки»

УДК 629.735

ПРОБЛЕМА ЕМОЦІОНАЛЬНОЇ НАПРУЖЕНОСТІ В ЛЬОТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Турсунов А.Т., Пешков В.В., Бухаров Ю.В.

Кременчуцький льотний коледж Національного авіаційного університету

Проблема емоційної напруженості набуває більшої актуальності при навчанні та перенавчанні льотного складу, а також при виникненні важких і особливо несподіваних ускладнень в польоті. Розрізняють три основні групи порушень, в яких може виявлятися емоційна напруженість:

– емоційно-моторні порушення – скутість, неправильна поза, затиск управління, несумірні зусилля на органи управління, розлад координації;

– емоційно-сенсорні порушення – уповільнення сприйняття, особливо при прийомі приладової інформації, зниження швидкості перемикання уваги, погіршення м'язового почуття, труднощі в сприйнятті команд по радіо;

– емоційно-інтелектуальні порушення – уповільнення мислення і зниження його критичності, загальна загальмованість або поява невмотивованих рішень, зниження пам'яті аж до забування найпростіших інструкцій.

Ці порушення можуть виявлятися у поєднанні з вегетативними порушеннями. Виникнення вираженою емоційної напруженості може бути викликано рядом причин.

Це можуть бути:

– невідповідність наявних у курсантів знань, навичок і умінь вимогам, що пред'являються до них;

– несприятливі для льотного навчання або льотної діяльності індивідуально-психологічні особливості особистості, наприклад, підвищена і стійка вразливість;

– неправильний педагогічний підхід без урахування індивідуальних особливостей курсантів або пілота;

– відхилення нервово-психічного здоров'я або стану людини.

Розрізняють такі рівні напруженості:

1-й рівень – незначна напруженість, швидко зникає без особливого впливу на процес оволодіння польотами;

2-й рівень – раптово виникає після якої-небудь події виражена напруженість, яка потребує тимчасового відсторонення від польотів і прищеплення почуття впевненості;

3-й рівень – тривало виражена напруженість, помітно відбивається на процесі навчання, але переборна спеціальними педагогічними впливами;

4-й рівень – тривала різко виражена напруженість, практично не зникає, незважаючи на вжиті заходи, і що робить непридатним людини до льотного навчання або до самостійного виконання польотів.

Попередження напруженості у курсантів досягається, в першу чергу, педагогічно і психологічно грамотної організацією льотного навчання і перенавчання, прищепленням їм обґрунтованої впевненості в посильності успішного виконання майбутньої завдання; вихованням таких якостей, як критичність і вміння вести самоконтроль; поступовим включенням таких ускладнень в умови виконуваної діяльності, які, виникаючи несподівано, можуть грати роль факторів небезпеки, а також педагогічним тактом. Свідоме регулювання пози і м'язового напруження, дихання і окремих рухів часто допомагають курсанту звільнитися від зайвої напруженості.

Список використаних джерел

1. Платонов К.К. Основы авиационной психологии [Текст] / К.К. Платонов, Б.М. Гольштейн. – М.: Транспорт, 1987. – 222 с.

УДК 004.896

СПОСОБИ АВТОМАТИЧНОГО ВИЗНАЧЕННЯ ПОЛОЖЕННЯ В ПРОСТОРІ

Филимонов І.Ю., аспірант кафедри електроніки, автоматичної, робототехніки та мехатроніки
Науковий керівник: **Ревко А.С.**, к.т.н., доцент
Чернігівський національний технологічний університет

Автоматизація визначення положення об'єкта в просторі продовжує бути актуальною темою, так як сучасні системи не мають необхідної точності визначення, що дозволила б повністю їх застосувати в різних сферах людських потреб.

На даному етапі основна мета роботи полягає в тому, щоб розглянути існуючі методи автоматичного визначення положення об'єкта в просторі і визначити подальший напрямок проведення дослідження.

Щоб визначити положення в просторі, пристрій потребує отримувати і обробляти інформацію про його оточення, для цього використовують різні пристрої і системи, які мають свої переваги та недоліки. У таблиці 1 наведені приклади таких пристроїв [1].

Таблиця 1

Переваги та недоліки різних пристроїв зі збору інформації

Пристрої зі збору інформації про навколишнє середовище	Переваги	Недоліки
Камери	Розпізнавання об'єктів. Кут огляду. Вартість.	Визначення відстані до об'єкта і масштаб об'єкта. Вплив погодних умов. Швидкість обробки даних.
Інфрачервоні камери	Теплова карта.	Вартість. Обмеженість в застосуванні.
Радари	Менше обмежень через погодні умови. Велика швидкість обробки даних. Великий діапазон роботи.	Вартість. Залежність дальності роботи від кута огляду. Визначення габаритів об'єкта.
Лідари	Висока точність визначення відстані до об'єкта на малих дистанціях. Відсутність сильного впливу на погодні умови.	Вартість. Діапазон роботи.
Ультразвукові датчики	Вартість. Простота застосування.	Діапазон роботи. Визначення габаритів об'єкта.
GPS	Простота застосування. Область застосування.	Спотворення сигналу різними джерелами. Обмеження застосування при певних умовах.

Щоб автоматично визначити місце розташування, а так само подальшого автоматичного пересування пристрою, необхідно локалізувати «себе» по відношенню до навколишнього середовища